

Leerplan Schoonheidsverzorging A - overwegingen in functie van lessentabel en opdrachtenverdeling

1 Suggesties vanuit leerplan en lessentabel

1.1 Leerplan

- Inspelen op wensen en behoeften met het oog op het bevorderen van welbevinden.
- Informeren van de klant vanuit communicatie die verbindend werkt maar ook voldoende aandacht heeft voor de commerciële aspecten van de onderneming.
- Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging.
- Werken in een team en dat op een manier die uitdaagt om zelfstandig aan de slag te kunnen.
- Open staan voor innovaties en deze kritisch durven bekijken.

1.2 Lessentabel

Administratieve vakbenamingen:

- TV/PV Bio-esthetiek

2 Overwegingen

Het concretiseren van de lessentabel en bijhorende opdrachtenverdeling is afhankelijk van het samenspel tussen volgende elementen:

- pedagogische en pedagogisch-didactische keuzes die je als directeur of schoolteam maakt;
- situering van de opleiding binnen het aanbod op de school;
- het beschikbare lerarenkorps: zowel qua discipline (bekwaamheidsbewijzen) als qua expertise.

2.1 Krachtlijnen realiseren via samenhang

Het leerplan is gerubriceerd in functie van de krachtlijnen: de leerplandoelen zijn zo geclusterd dat de realisatie ervan ook de krachtlijn waar maakt. In die zin kan dit voor de leraar aanvoelen als een beperking van de eigen vrijheid om expertise in te zetten. De clustering is echter niet de enige mogelijkheid. Een vakgroep kan ook andere combinaties inzetten maar moet zich dan wel systematisch de vraag stellen of ze de krachtlijnen in het leerplan kan waarmaken.

2.2 GFL: welke keuzes maak je op school en mogelijke samenhang of samenwerking met het leerplan Schoonheidsverzorging?

Indien je ervoor kiest om bepaalde leerplandoelen uit het GFL aan te reiken binnen het leerplan Schoonheidsverzorging kan je o.m. aandacht besteden aan de verschillende vormen van diversiteit

(R-II-IIGFL-ddad-LPD 5) of het respecteren van elkaars grenzen (R-II-IIGFL-ddad-LPD 6) die duidelijke linken hebben met de doelen in het leerplan. Ook de leerplandoelen die gericht zijn op artistieke uitingen kan je koppelen. Het aspect verbeelding speelt immers ook bij Schoonheidsverzorging een rol bij leerplandoelen zoals fantasiemake-up of het inzetten van relaxatiemethodieken in het kader van wellness. Het leerplandoel (R-II-IIGFL-ddad-LPD 22) waarbij leerlingen informatie beoordelen op betrouwbaarheid, correctheid en bruikbaarheid is dan weer vlot te linken aan het leerplandoel in Schoonheidsverzorging waarbij de leerlingen kritisch reflecteren over sectoreigen trends en innovaties.

2.3 Welke keuzes maak je voor het complementair gedeelte?

- Gebruik je deze uren om het urenpakket specifieke vorming te verruimen of specifieke vormen van werkplekieren (zie verder) mogelijk te maken?
- Kies je voor het aanbieden van een vak dat relevant is het vanuit studierichtingsprofiel (vorm van verdieping)? Bijvoorbeeld:
 - Artistieke vorming - afhankelijk van keuze GFL: verdiepend ingevuld in functie studierichtingsprofiel;
 - Nederlands in functie van adviezen geven en algemene communicatie;
 - Engels en Frans in functie van een specifiek klantenbestand (hou er rekening mee dat hierop bij de opbouw van de modellessentabel in Schoonheidsverzorging al werd ingespeeld);
 - Financiële geletterdheid in functie van ondernemerschap
 - ...
- Je kan ook inhoudelijke componenten aanreiken die inspelen op het verhogen van tewerkstellingskansen op andere plaatsen dan een schoonheidssalon zoals een wellness, woon- en zorgcentrum ...

2.4 Overwegingen i.v.m. werkplekieren en stage vanuit het oogpunt van schoolorganisatie

2.4.1 Pedagogisch overwegingen m.b.t. stage en werkplekieren

Stage is niet verplicht in de studierichting Schoonheidsverzorging. Je kan als school een afweging maken over het rendement om leerplandoelen te oefenen versus andere invullingen van werkplekieren. Zo kan je de vraag stellen of het zinvol is om stage te lopen in een wellnesscentrum of via studiebezoeken de verschillende toestellen te leren kennen om zo een klant optimaal te informeren (LPD 13).

Ook voor verschillende technische vaardigheden binnen schoonheidsverzorging geldt dat. Je kan de afweging maken of het oefenen van de verschillende handelingen in het didactisch salon van de school een stage in een schoonheidssalon noodzakelijk maakt. Je kan o.m. uitgaan van het aantal verschillende technische vaardigheden die de leerling kan oefenen in een schoonheidssalon. Het bezoeken van diverse werkplekken die andere accenten leggen, kan daarin onderwijstijd optimaliseren. Je kan overwegen of het verder uitwerken van een didactisch salon niet meer mogelijkheden biedt, ook als het gaat om doelen die niet rechtstreeks met schoonheidsverzorgingen of wellnessstoepassingen te maken hebben.

2.4.2 Overwegingen op pedagogisch-didactisch vlak

Via simulanten kan je een veelzijdig publiek met een variërend aanbod aan huid en nagels realiseren. Belangrijk is dan wel dat men de simulant ook instructies geeft die de leerlingen de kans geven om verwante doelen te oefenen en te realiseren. Via casuïstiek kunnen leerlingen een gamma

aan waarheidsgetrouwe situaties ontdekken. Zo kan je een simulant opdracht geven te informeren naar producten die duurzaam zijn. Meteen kunnen volgende leerplandoelen betrokken worden: het klantencontact (LPD 1), het stellen van grenzen (LPD 6+) en het promoten en verkopen van producten (LPD 11). Ook het opvolgen van de voorraad (LPD 34), andere economische afwegingen of duurzaamheid (LPD 31) kunnen daarin een plaats innemen. Bovendien zal de leerling meteen productkennis kunnen demonstreren, al dan niet gekoppeld aan een specifieke technische handeling.

2.4.3 Samenwerking met stageplaatsen (werkveld)

Indien je toch voor stage kiest, is de vraag welke leerplandoelen kunnen worden geoefend en hoeveel onderwijstijd daaraan wordt gependeed. In overleg met de sector zal op basis van de beroepskwalificatie (en dus het leerplan) een voorstel van stage-activiteitenlijst worden opgemaakt. Dan kan helpen om te bepalen hoeveel stagetijd je zal voorzien.

Wellicht is het evident dat een schoonheidsinstituut in het aanbod van stageplaatsen zit. Belangrijk is dat je ook verschillende andere plaatsen inhoudelijk afweegt.

2.5 Keuze voor het werken met pedagogisch-didactische werkvormen binnen het studierichtingsgedeelte?

Je bent als school(team) vrij om ook in het kader van het nieuwe leerplan te kiezen voor werkvormen die integratie of inoefenen van vaardigheden faciliteren zoals seminarie, geïntegreerd werken, integrale opdrachten, project- of themawerking over rubrieken of vakken heen.

Bij diverse leerplandoelen is integratie relatief evident. Zo kan je bij elke technische handeling zoals voetverzorging (LPD 25) of massage (LPD 27) hygiënische aspecten (LPD 33) toepassen of de werking van producten, behandeling en/of apparaten toelichten (LPD 8). Het integreren van de lichaamsstelsels in andere doelen zit volledig vervat in LPD 17. Het doel vraagt net om geen afzonderlijke anatomische en fysiologische inhouden afzonderlijk te geven maar ze stelselmatig via de technische vaardigheden aan te reiken. De leerlingen verwerven de kennis die noodzakelijk is om deze competenties optimaal uit te voeren.

Casuïstiek biedt opnieuw veel mogelijkheden om via workshops of themadagen doelen te realiseren. Indien je school ook andere studierichtingen (Haarverzorging, Wellness en schoonheid) aanbiedt, zijn er mogelijkheden om gelijkgerichte doelen samen te ontdekken én te realiseren: veiligheid, economische aspecten duurzaamheid, informeren, adviseren, promoten en verkopen ... Dat biedt kansen om unieke kenmerken van de betrokken studierichtingen tegenover elkaar te plaatsen en de profielen helder te illustreren.

2.6 Keuze van een concretisering van de lessentabel vanuit leerlingen- of lerarenperspectief?

Vanuit het samenspel met de overwegingen vanuit punt 3 kan je ervoor kiezen om:

- bepaalde inhoudelijke onderdelen (anders) te clusteren binnen 1 leerjaar dan wel binnen de volledige graad;
- de inhoudelijke onderdelen verder op te splitsen, bv. in functie van opdrachtverdeling. Ter overweging kan je nagaan of een opdeling van een inhoudelijk onderdeel in functie van de opdracht van leraren ook een opdeling in 'vakken' of 'clusters' vanuit het perspectief van de leerling betekent.

De rubrieken in het leerplan zijn gekoppeld aan de krachtlijnen. Zodra de leerlingen de betrokken leerplandoelen realiseert, geven ze invullingen aan de overeenstemmende krachtlijn.

Belangrijk is wel dat ongeacht welke clusters of indelingen er worden gemaakt, leraren de inhoudelijke samenhang tussen de verschillende onderdelen in het leerplan en hun doelen duidelijk moeten maken. Het is niet aan de leerlingen om die integratie helder te krijgen. Zo lijkt het zinnvoller om geen afzonderlijke vakken voor voet-, hand- of gelaatsverzorging te voorzien. Indien het verzorgen van de huid aan bod komt, kan de leraar vertrekken vanuit de gelijklopende elementen om te komen tot de verschillen per lichaamsdeel. Op die manier stimuleert de vakgroep een totaalbenadering van de mens. Dat neemt niet weg dat leraren hun specialismen nog steeds kunnen en mogen inzetten door specifieke accenten te leggen. Ook via projecten kunnen zij hun expertise uitspelen.

2.7 Situering Schoonheidsverzorging binnen het aanbod op de school en mogelijke implicaties voor leerplanrealisatie en opdrachtenverdeling?

2.7.1 Samenhang met Wellness en schoonheid (DA)

De studierichting Schoonheidsverzorging is sterk gerelateerd aan Wellness en schoonheid. Alhoewel het om een andere beroepskwalificatie gaat (BK Schoonheidsspecialist-adviseur), zijn de inhoud en zeer gelijklopend. Gezien de beschikbare onderwijstijd in de A-finaliteit een stuk groter is, is klassen samen zetten geen evidentie. De doelen die bijna identiek zijn, moeten in Wellness en schoonheid in minder onderwijstijd worden gerealiseerd.

Bovendien ligt het inhoudelijke accent ook deels anders. Binnen Wellness en schoonheid zal het adviserende aspect veel sterker naar voor komen. De leerlingen zullen meer inhoudelijke achtergrond hebben rond anatomie en fysiologie, aspecten die gebonden zijn aan de levensfase en de onderzoekscompetentie. Dat neemt niet weg dat het opbouwen van knowhow en de uitwisseling ervan binnen vakgroepen zeer nuttig kan zijn. Je kan ook projecten opzetten waarbinnen leerlingen bepaalde competenties verwerven of oefenen door samen aan de slag te gaan.

Toekomstgericht zal er samenhang zijn met het 7de jaar Schoonheidsspecialist-adviseur.

2.7.2 Samenhang met Haarverzorging(A)

De opbouw van de studierichting Haarverzorging is sterk verwant: er is eveneens een rubricering op basis van de krachtlijnen die een gelijkaardige ondertoon hebben, er is een reeks generieke competenties die inhoudelijk gelijklopend zijn, doelen zoals het opvolgen van sectorspecifieke trends hebben dezelfde betrachting ... Haarverzorging heeft bovendien twee doelen die op schoonheidsverzorging gericht zijn: het toepassen van een manicure en een make-up.

Alhoewel de eigenheid van het beroep moet gerespecteerd worden biedt dit heel wat mogelijkheden om inhoud op een gelijkaardige wijze in te vullen. De betrokken vakgroepen kunnen o.m. inzake opbouw en uitwisseling van expertise over trends, veiligheid, reflecteren ... tot een vergaande samenwerking komen.

2.7.3 Overwegingen met betrekking tot infrastructuur

De verschillende technische vaardigheden vragen een weloverwogen infrastructurele keuze. Investerings worden bovendien beïnvloed door eventuele andere opleidingen zoals Wellness en schoonheid in de D/A-finaliteit en het 7de jaar Schoonheidsspecialist-adviseur. Indien de opleiding Haarverzorging wordt aangeboden, kan ook daarmee rekening worden gehouden bij de opbouw van infrastructuur. Dat leerplan heeft immers ook enkele leerplandoelen die gelijklopend zijn (basismanicure, basismake-up ...).

Alhoewel investeringen in de wellnesscomponent (infraroodcabine, hamam, spa ...) voor leerlingen in het kader van kennismaking en vertrouwd worden met deze infrastructuur zeer zinvol is, kan men zich de vraag stellen of de gerelateerde leerplandoelen niet via andere werkwijzen (werkplekieren) kunnen worden gerealiseerd. De leerlingen zullen immers vooral inzetten op het informeren en adviseren zodat vooral een cognitieve insteek belangrijk is.

Infrastructuur is in eerste instantie gericht op het verwerven van die technisch competenties, maar het zijn zeker niet de enige doelen waarmee men moet rekening houden. Ook verschillende andere leerplandoelen kunnen op een geïntegreerde wijze in het didactisch salon worden gerealiseerd en vragen ook je infrastructurele aandacht. Denk daarbij o.m. aan:

- Voorraadbeheer
- Promoten van producten, diensten en arrangementen
- Gespreksvaardigheden rond gevoelige thema's
- ICT-systeem voor afsprakenbeheer en klantenfiches
- Een omgeving die het mogelijk maakt om echte relaxatie aan te bieden
- ...

2.8 Samenstelling lerarenkorps

- TV/PV Bio-esthetiek

Ongetwijfeld zal dit leerplan overwegend gedragen worden door leraren die de vaardigheden van een schoonheidsspecialis bezitten. Het is belangrijk om na te gaan of de leerplandoelen die ook andere inhouden bevatten voldoende deskundig kunnen uitgerold worden door de betrokkenen. Denk daarbij aan de doelen rond communicatieve vaardigheden of het promoten en verkopen. Het spreekt voor zich dat deze doelen ook door de leraren met de competenties van een schoonheidsspecialiste kunnen gegeven worden maar misschien liggen hier kansen om collega's uit andere vakgroepen te betrekken en bijkomende expertise in de vakgroep binnen te brengen.

3 Concretisering lessentabel

Vanuit bovenstaande overwegingen zijn er verschillende scenario's mogelijk. Je beschikt over 30 graaduren: 15 graaduren in het 5de jaar, 15 graaduren in het 6de jaar.

3.1 Basistabel

Onderdeel	5 ^{de} jaar	6 ^{de} jaar
Inspelen op wensen en behoeften van de klant in functie van het bevorderen van welbevinden	2u	2u
Informeren vanuit verbindende communicatie rekening houdend met de commerciële doelen van de onderneming	2u	2u
Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten	8u	8u
Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming	2u	2u
Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging	1u	1u

3.2 Scenario 1

Indien je kiest voor stage om werkplekieren mogelijk te maken, moet je die bij de urenverdeling ook opnemen. Daarbij zou een volgende opdeling een optie kunnen zijn als je kiest voor stage in het beide leerjaren.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Inspelen op wensen en behoeften van de klant in functie van het bevorderen van welbevinden	2u	2u
Informereren vanuit verbindende communicatie rekening houdend met de commerciële doelen van de onderneming	2u	2u
Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten	6u	6u
Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming	2u	2u
Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging	1u	1u
Stage	2u	2u

3.3 Scenario 2

Verschillende scholen zullen misschien ook kiezen voor een stage die uitsluitend in het zesde jaar wordt georganiseerd vanuit goede ervaringen binnen wat voorheen de tso-opleiding Schoonheidsverzorging was.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Inspelen op wensen en behoeften van de klant in functie van het bevorderen van welbevinden	2u	2u
Informereren vanuit verbindende communicatie rekening houdend met de commerciële doelen van de onderneming	2u	2u
Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten	8u	6u
Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming	2u	1u
Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging	1u	-
Stage	-	4u

3.4 Scenario 3

De leerplandoelen lenen zich ook tot integratie in projecten. Van daaruit zou je kunnen kiezen voor seminariemomenten of projectdagen die systematisch worden ingepland tijdens het schooljaar.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Inspelen op wensen en behoeften van de klant in functie van het bevorderen van welbevinden	2u	2u
Informereren vanuit verbindende communicatie rekening houdend met de commerciële doelen van de onderneming	2u	2u
Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten	6u	6u
Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming	2u	1u
Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging	1u	1u
Project/seminarie	2u	2u

3.5 Scenario 4

Deze werkwijze kan je eveneens combineren met stage of een keuze om stage of project/seminarie enkel in het vijfde dan wel in het zesde jaar aan te bieden. Indien je niet voor stage kiest, maar voor andere vormen van werkplekleren biedt de combinatie met project/seminarie zowel inhoudelijk als organisatorisch veel mogelijkheden.

Onderdeel	Vijfde jaar	Zesde jaar
Inspelen op wensen en behoeften van de klant in functie van het bevorderen van welbevinden	2u	2u
Informereren vanuit verbindende communicatie rekening houdend met de commerciële doelen van de onderneming	2u	2u
Uitvoeren van vaardigheden in de schoonheidsverzorging in uiteenlopende contexten	6u	6u
Autonoom participeren aan het team met oog voor de werking en de organisatie van de onderneming	1u	1u
Opvolgen van trends en evoluties in de schoonheidsverzorging	-	-
Project/seminarie/stage	4u	4u

